

3. sz. melléklet

Az óvodai nevelési tevékenységek módszertana II. fokozati vizsga tematikája¹

1. Az óvodai nevelés célrendszere

Az óvodai oktató-nevelő tevékenységek célja

Az óvodai nevelési célok sajátos funkciói

A nevelési célok osztályozása: általános fejlesztési követelmények, részletes fejlesztési követelmények, műveletesített célkitűzések

A játékok és szabadon választott tevékenységek céljai és sajátosságai

2. Az óvodai nevelési tevékenység sajátos tartalmi

Tartalmi-tapasztalati területek: nyelv és kommunikáció, tudományok, ember és társadalom, pszichomotoros, esztétika és kreativitás

A tapasztalati területek sajátos céljai

A célok műveletesítése

Tapasztalati terület szerinti vagy integrált területekre vonatkozó alkalmazások a tartalmi elemek mentén

A gyermek fejlődési területei és a tapasztalati területek korrelációja

A tevékenységek szervezési formái és módjai; tapasztalati terület szerint, integrált és szabadon választott tevékenységek

Tartalmi területek szerinti stratégiák. A célok – tartalom – didaktikai stratégiák – módszerek, eljárások – eszközök – értékelés összefüggései; A nevelési tevékenység differenciálása, személyivé tétele

A testi-lelki fejlődés értékelésének kritériumai, támpontjai

3. Az óvodai tevékenységek sajátos szervezési formái és módjai

A tevékenység - az óvodai nevelési célok megvalósításának sajátos formája

Az irányított, kötelező tevékenységek (jellemzők, követelmények)

Játékok és szabadon választott tevékenységek: jellemzők, az irányított és szabad megnyilvánulások arányának fejlődése

4. Csoportszervezési módok tanulási tevékenységek esetén

A csoportszervezés pszicho-pedagógiai és ergonómiai követelményei

A gyermekcsoport szervezése a mindennapi tevékenységek során (frontális, kiscsoportos, pár-, egyéni)

A csoportszoba berendezésének lehetőségei (kör, félkör, osztályterem-jelleg)

A heterogén életkorú csoportok szervezése

5. Az óvodai nevelési környezet kialakítása

A gyermek, csoport, körülvevő környezet kapcsolata (tanulási, játék, pihenés kapcsolatrendszerben)

¹ 6305/2008-as Oktatási Minisztériumi rendelet 6. melléklete.
<http://www.edu.ro/index.php/legaldocs/11179>

A nevelési tér szervezésének elméletei és gyakorlata

A óvodai nevelési környezet jellemzői

Az óvodai pszicho-relacionális környezet (Személyes viszonyok az óvodában)

6. Játék az óvodában

Főbb óvodai játéktípusok (szerep-, didaktikai -, építő -, mozgásos -, dalosjáték)

Az óvodai játékok eszköztára (játékszerek, természetes anyagok, saját készítésű eszközök)

Az óvodai játékok lebonyolításának sajátosságai; alkalmazások tapasztalati területek szerinti tevékenységeken, szabad tevékenységeken és személyes fejlődést célzó tevékenységeken

7. Az óvodai nevelési tevékenység tervezésének, szervezésének, kivitelezésének és értékelésének sajátosságai

Az óvodai oktató-nevelő tevékenység tanulási célkitűzései

A tartalmak bemutatása tapasztalati területenként

Az óvodai oktatás stratégiái, módszerei, eszközei és szervezési formái tevékenységtípusonként

A tevékenység tervezése: alternatív modellek (éves, féléves, heti, napi tervezés) területenként vagy integráltan

A tanultak értékelése (jó gyakorlatok, a fejlődés mutatói)

8. A gyermek felkészítése az iskolai tevékenységekbe való optimális beilleszkedésre

Az iskolaérettség fogalma; meghatározás, integráló szemléletmód (a gyermek felkészítése, az iskola felkészültsége, a család felkészítése)

Az érettség területei: egészség és fizikai fejlettség; szocio-emocionális fejlettség; tanulási motiváció; nyelvi fejlettség és a kommunikációs képesség; kognitív fejlettség és általános tudásszint; tanulás szempontjából fontos motrikus készségek)

Az iskolaérettségi sztenderd variabilitása – egyéni fejlődési ritmus, nevelési különbözőség, szocio-kulturális környezet, esetleges fogyatékoságok, stb.

Az iskola – a gyermeki szükségletek megismerése és megfelelő feltételek biztosítása ezek kielégítésére

A család – szerepe a gyermek szocio-emocionális fejlődésében

9. Az alternatív irányzatok formatív értékeinek érvényesítése az óvodai nevelésben

A fontosabb alternatív irányzatok bemutatása: Waldorf, Montessori, Freinet, Jena-terv, Step by step

Az alternatív irányzatok munkatechnikái; alkalmazási lehetőségek hagyományos keretek között

10. A helyi közösség bevonásának lehetőségei a nevelési folyamat támogatásába

Az óvoda- család- helyi közösség kapcsolata

A partnerség, mint a közös tevékenység alapja; szemléleti és cselekvési egység a gyermek érdekében

Élő partneri kapcsolatok és közös tanulási tevékenységek, a nevelési környezet optimalizálására irányuló cselekvések, együttműködési projektek, közös döntéshozatal, stb.

Együttműködési stratégiák

Programok, gyakorlatok, amelyeket az óvoda használhat a helyi közösség bevonásának céljával (pl. a szülői képességek fejlesztése, kommunikáció javítása, önkéntesség fejlesztése, stb.)

11. A sajátos nevelési igényű gyermekek problémaköre

Az SNI-s gyermek fogalmának meghatározása (tehetséges és hátrányos helyzetű gyerekek)

A tehetséges gyermek: azonosítás, jellemzők, esetlegesen felmerülő osztálytermi problémák, differenciáló, individualizált nevelés

Tanulási zavaros gyermek: fogalom-meghatározás, azonosítási kritériumok, jellemzők, zavar-típusok, differenciált fejlesztés

Hiperaktív gyermek: azonosítás, a nevelési lehetőségek

Érzékszervi fogyatékoság: siketség, vakság, motrikus-, értelmi zavarok és általános jellemzőik

Az inkluzív iskola – a fogyatékkal élő vagy hátrányos helyzetű gyerekek integrálása a tömegoktatásba

12. Az óvodások kreativitásának fejlesztése az óvodai nevelésben

A kreativitást befolyásoló személyiségi tényezők: értelmi, sajátos képességek, non-intellektuális és nem-képességbeli tényezők

Olyan személyiségvonások, amelyek gátolják a kreativitást

A kreatív potenciál fogalma

Az óvodáskori kreativitás sajátosságai: viselkedés, koraérettség, kiemelkedő képességek

Az óvodások kreativitásának serkentése: célok, módszerek, értékelési eszközök